

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-10-25
meddelad i
Vänernsborg

Mål nr M 1688-16

Sökande

Kils Energi AB
Box 88
665 23 Kil

SAKEN

Ansökan om ändringstillstånd enligt miljöbalken för ändrad bränslemix vid Lersätters värmeverk i Kils kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen, som godkänner miljökonsekvensbeskrivningen, meddelar Kils Energi AB tillstånd (ändringstillstånd) enligt miljöbalken till ändring av verksamheten vid Lersätters värmeverk, på fastigheten Lersätter 1:428 och del av Lersätter 1:83, innebärande att högst 20 000 ton avfall får förbrännas per år där 7 000 ton/år kan utgöras av impregnerat trä innehållande tungmetaller klassat som farligt avfall och 3 000 ton/år kan utgöras av kreosotimpregnerat trä klassat som farligt avfall. Impregnerat trä klassat som farligt avfall innehållande tungmetaller får utgöra högst 40 % av den förbrända bränsleblandningen.

Slutliga villkor

För tillståndet gäller i tillämpliga delar de villkor som föreskrivits genom deldomar den 7 november 2012 och den 3 december 2015 i mål M 6904-11, samt följande nya villkor för verksamheten.

19. Om inte annat framgår av nedan angivna villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget uppgett eller åtagit sig i målet.
20. Krossning/flisning av kreosotimpregnerat trä får inte ske maj-augusti.

Dok.Id 372624

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänernsborg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se	0521-27 02 80	måndag – fredag 08:00–16:00

21. Kils Energi AB ska till tillsynsmyndigheten komplettera ingiven statusrapport med resultat från mätningar av föroreningar i grundvatten efter samråd med tillsynsmyndigheten om kontrollens omfattning senast 6 månader efter att denna dom vunnit laga kraft. Samråd ska även ske med tillsynsmyndigheten om statusrapportens närmare innehåll.
22. Kreosotimpregnerat trä får endast förbrännas i mix med andra bränslen eller avfall. Följande processgränsvärden ska gälla vid förbränning av kreosotimpregnerat trä i mix med andra bränslen eller avfallsbränslen.

Parameter	Processgränsvärde, dygnsmedelvärde, mg/m ³ ntg 6 % O ₂
stoff	15
kolmonoxid	75

För övriga parametrar gäller som processgränsvärden de Kproc-värden som föreskrivits i villkor 11 i dom den 7 november 2012 i mål M 6904-11.

Igångsättningstid

Tillståndet ska såvitt avser tillkommande verksamhet ha tagits i anspråk senast inom fem år från att tillståndet vunnit laga kraft. Därefter förfaller tillståndet i de delar det inte tagits i anspråk. Kils Energi AB ska anmäla till tillsynsmyndigheten när tillståndet tas i anspråk.

BAKGRUND

Kils Energi AB (Keab) är ett helägt kommunalt bolag som styrs av en politiskt vald styrelse och där verkställande direktören har huvudansvar för verksamheten. Keab har även ett dotterbolag, Kils Avfallshantering AB. Inom båda bolagen finns 13 personer anställda som tillsammans driver bolagen.

Keab producerar och levererar fjärrvärme till Kils centrala delar via ett kulvertsystem. Bolaget äger och driver tre anläggningar för detta ändamål. Lersätters värmeverk, Dallidens panncentral och Karlslunds panncentral. Utbyggnaden av fjärrvärmen i Kil började på 90-talet och Lersätters värmeverk togs i drift 2004. Från panncentralerna distribueras energin via ett kulvertsystem.

Idag är ca 630 fastigheter anslutna till fjärrvärmenätet. Bränslet som används för att producera fjärrvärmen i Kil är krossat träavfall bestående av returträ och impregnerat trä, pellets, olja och en liten del biogas från Lersätters deponi. Under år 2015 producerade bolagets anläggningar tillsammans ca 43 200 MWh.

Lersätters värmeverk är nätets basanläggning. Produktionen av fjärrvärme har ökat varje år men i framtiden beräknas ingen större anslutning av nya förbrukare. Under år 2015 producerade anläggningen totalt ca 41 174 MWh. För detta användes 15 800 ton avfall i form av returträ och impregnerat trä fördelat på 60 % returträ och 40 % impregnerat trä. För produktionen användes också 22 m³ olja. Mängden bränsle som nyttjas för att producera värmen är beroende av hur långa och kalla vintrarna är. Ju kallare och längre vintrar desto större är värmebehovet. Detta påverkar också mängden olja som används i anläggningen.

Ansökan avser ändringstillstånd vid Lersätters värmeverk med förändrad bränslesammansättning för fjärrvärmeproduktionen. Förändringen avser att kreosotimpregnerat trä inte skall räknas in i farligt avfall ur förbränningssynpunkt utan endast vad gäller lagring och hantering.

TIDIGARE DOMAR

Genom deldom den 7 november 2012 i mål M 6904-11 meddelade mark- och miljödomstolen tillstånd till produktion av värme i Lersätters värmeverk, mellanlagring och krossning av 30 000 ton avfall per år där 10 000 ton kan utgöra impregnerat trä klassat som farligt avfall samt förbränning av högst 20 000 ton avfall per år där 7 000 ton/år kan utgöras av impregnerat trä klassat som farligt avfall. Tillståndet som vann laga kraft 26 april 2013 förenades med 16 slutliga villkor och två bemyndiganden (D1 och D2). I domen sköts frågorna om utsläpp till vatten upp och för vilket det föreskrevs två provotidsutredningar, U1 avseende dagvattenhanteringen och U2 avseende rening av vatten från rök-gaskondensering.

Av de slutliga villkoren är följande av särskilt intresse för nu aktuell prövning.

4. Föroreningsinnehållet i impregnerat trä som förbränns får inte överstiga följande halter (mg/kg TS, om inte annat anges).

arsenik	3 000
koppar	2 000
krom	2 000
kvicksilver	0,1
polyaromatiska kolväten (PAH)	50 000
klor	< 1 %
organiska halogenföreningar	< 1 % (uttryckt som klor)

Kontroll av ingående halter ska ske genom mätning på representativa stickprover minst två gånger per år.

5. Hushållsavfall får inte förbrännas.
6. Lagring av sönderdelat (krossat och flisat) impregnerat trä ska, senast sex månader från tillståndet vunnit laga kraft, ske nederbördsskyddat om lagringen sker under längre tid än en vecka.
7. Mottagning, lagring och hantering av bränsle och askor ska ske på sådant sätt att risken för damning, lukt, förorening och andra olägenheter förebyggs. Skulle för

omgivningen besvärande lukt, damning eller nedskräpning förekomma till följd av verksamheten ska bolaget vidta åtgärder för att förhindra olägenheter.

11. Vid förbränning av biobränsle/biomassa, enbart eller i mix med avfallsbränslen, gäller följande Kproc-värden vid fastställande av utsläppsgränsvärden, K. Utsläppsgränsvärdena ska fastställas på grundval av bränslemixen per dygn.

	Dygnsmedelvärde, mg/m ³ vid 6 % O ₂
Stoft	20
CO	500
SO ₂	100
NO _x	200
Väteklorid	15
Vätefluorid	1
Totalt organiskt kol (TOC)	10

Efter en provotid avslutades den uppskjutna frågan om utsläpp av dagvatten enligt U1. i deldom den 3 december 2015 med följande slutliga villkor.

17. Flisning av impregnerat trä får endast ske med låg- eller mellanvarvig kross. Dagar då krossning sker ska bränsleplan sopas med sopaggregat med inbyggd bevattning och flis/damm samlas upp och tas om hand som avfall.

Någon anläggning för rökgaskondensering har ännu inte uppförts varför utredning enligt U2. inte lämnats in. Tillståndet för att uppföra och ta i drift en anläggning för rökgaskondensering förfaller den 26 april 2018.

ANSÖKAN

Yrkanden

Kils Energi AB (Keab) yrkar om ändringstillstånd enligt 9 kap. miljöbalken för ändrad bränslemix vid produktion av fjärrvärme vid förbränningsanläggningen Lersätters värmeverk. Keab yrkar vidare om:

- att följande mening under DOMSLUT i deldom i mål M 6904-11 daterad 2012-11-07 ändras:

Att förbränna högst 20 000 ton avfall per år där 7000 ton/år kan utgöras av impregnerat trä klassat som farligt avfall.

Ovanstående mening ändras till följande:

Att totalt förbränna högst 20 000 ton avfall per år där 7000 ton/år kan utgöras av farligt avfall enligt förordningen om förbränning av avfall 2013:253, samt där 3000 ton/år kan utgöras av kreosotimpregnerat trä.

- NY MENING I TILLSTÅNDET ENLIGT NEDAN

Att impregnerat trä klassat som farligt avfall innehållande tungmetaller får utgöra högst 40 % av den förbrända bränsleblandningen

- Godkännande av miljökonsekvensbeskrivningen
- Nu gällande utsläppskrav enligt gällande dom ska fortsatt gälla enligt dom M 6904-11 daterad 2012-11-07 även vid denna förändring.

Villkor

Keab föreslår att villkor fastställda i deldom mål M 6904-11 fortsatt skall gälla, förutom att kreosotimpregnerat trä inte skall klassas som farligt avfall ur förbränningssynpunkt utan endast ur lagrings- och hanteringssynpunkt.

Grunder för yrkad förändring.

Ändringen avser endast ändring av den andra strecksatsen i gällande tillstånd så att tillståndet ska omfatta förbränning av högst 20 000 ton avfall per år där 7 000 ton/år kan utgöras av tryckimpregnerat trä klassat som farligt avfall och 3 000 ton/år kan utgöras av kreosotimpregnerat trä klassat som farligt avfall. I fråga om mellanlagring kommer det fortfarande som mest avse 10 000 ton impregnerat trä klassat som farligt avfall.

Exempel på hur utfallet skulle ha blivit under 2016 med vår ansökan om ändring: Vi eldade 15 331 ton varav returträ 9 350 ton samt 5981 ton CCA (39 % CCA). Med vår ansökta ändring skulle utfallet ha blivit följande om vi valt att utnyttja mängden kreosotimpregnerat trä enligt ansökan: Eldat 15 331 ton, varav returträ 6 350 ton, kreosotimpregnerat trä 3 000 ton samt 5 981 ton CCA.

Planförhållanden

Lersätters värmeverk ligger på fastigheten Lersätter 1:428 i Kils kommun, cirka 2 km nordväst om Kils centrum. Anläggningen ligger inom ett inhägnat avfallshanteringsområde där Kils Avfallshantering AB:s återvinningscentral och deponi ligger.

Nuvarande och planerad verksamhet

Det kommer fortsättningsvis att vara en begränsad utbyggnad av fjärrvärmenätet med anslutningar av nya kunder, behovet av fjärrvärme i Kil kommer inte att öka påtagligt i framtiden. Behovet av bränsle bedöms vara ganska konstant i framtiden med variation härrörande från variationer i utetemperatur över åren.

Under 2015 utgjordes bränslet för produktionen av:

Avfall (RT-flis)	10 484 ton
Impregnerat trä (MFA)	5 274 ton
Olja (start-stöd)	7,1 m ³
Olja (oljepanna)	17 m ³

Bränslemarknaden har varit mycket volatil under senare år och tillgång och efterfrågan har varierat kraftigt. En liten anläggning som Lersätters värmeverk har därför behov av att snabbt kunna ställa om till alternativa bränslen. Kils Energi AB har för dagen inte planer på att ändra den bränslemix på returträ och impregnerat trä som används. Orsaken till ansökan om ändringstillståndet är att bolaget vill ha möjlighet att snabbt ändra bränslemix om marknaden för bränsle ändrar sig, och kunna ersätta en del av mängden returträ med kreosotimpregnerat trä.

Omgivningspåverkan

Miljökonsekvensbeskrivningen redovisar anläggningens påverkan på omgivningen och för den planerade ändrade verksamheten.

Utsläpp till luft

Nuvarande utsläpp till luft från Lersätters värmeverk är väl dokumenterade. Den föreslagna ändringen förväntas inte påverka nuvarande utsläpp. Den planerade ändrade verksamheten innebär i princip samma produktion som i nuläget och därmed påverkas inte luftutsläppen påtagligt. Kils kommun innehåller de gällande

miljökvalitetsnormerna för utomhusluft. Lersätters värmeverks bidrag till halterna av de reglerade ämnena i utomhusluften är i princip försumbar.

Utsläpp till vatten

Det sker inga utsläpp av processvatten från anläggningen. Dagvatten från bränsleplanen för mellanlagring och beredning av bränsle samlas upp och omhändertas.

Rening av vatten

Från bränsleplan samlas regnvatten upp i ett separat system för avrinning. Vattnet leds till först en flisavskiljningsbrunn, sedan till ett sandfång för att slutligen passera en oljeavskiljare. Efter oljeavskiljare finns en mätbrunn som kontinuerligt mäter utflödet från bränsleplan. Mätresultaten loggas lokalt i brunnen och "töms" en gång i månaden via dator. Prov på utgående vatten tas varje månad och skickas på analys till AI-control i Karlstad. Vattnet rinner sedan i rör ner till lakvattendammen.

Lakvattenreningen är nu under ombyggnad, och beräknas vara färdigbyggd under året. Funktion enligt följande:

Total lakvattenmängd per år är c:a 35000 m³ varav c:a 3500 m³ kommer från bränsleplan. Lakvattendammens volym har ökats till c:a 3000 m³ (tidigare knappt 2000 m³). Lakvattendammen är försedd med långsgående skiljevägg för att öka genomströmningstiden så att sedimentering kan ske. Ytluftare finns i inloppet till lakvattendammen. Från lakvattendammen pumpas vattnet till vassbäddar, 3 st á 400 m³. Vattnet pumpas ut på en vassbädd i taget i sekvenser som anpassas efter behov. Efter vassbäddar passerar vattnet ett syrefritt sk. Up-flowfilter. Efter Up-flowfilter rinner vattnet (fortfarande syrefri miljö) till en stilla damm med syrefri miljö. Stilla dammen har en volym på c:a 1800 m³. Efter stilla dammen rinner vattnet ut i ett serpentinsystem i en byggd våtmark. Våtmarkens längd är c:a 200 meter enkel väg (betydligt längre i serpentinerna) Flera vattenfall finns i denna våtmark för att syresätta vattnet. Efter våtmark finns ett mätbord för flödesmätning ut till recipient. Möjligheter finns att tillsätta kolkälla, fosfor samt järnklorid för att kunna fälla tungmetaller.

Anläggningens förmåga att ta hand om PAH kommer att visa sig när anläggningen varit i drift såpass länge att vegetation i vassbäddar och våtmark hunnit etablerat sig. Utsläppsgränsvärden till recipient kommer att beslutas av miljöprövningsdelegationen vid länsstyrelsen i Örebro län senast 2018-12-30. Fram till dess kommer vattnet, så vitt vi vet idag, att pumpas till kommunens reningsverk. Om mängden PAH som finns i lakvattnet inte tas om hand i tillräcklig omfattning i lakvattenreningen får bolaget titta på vilka åtgärder som då krävs för att uppfylla detta.

Släckvatten

Om brand skulle uppstå i den lagrade flisen så går det helt enkelt inte att släcka med vatten på det sätt som länsstyrelsen föreställer sig. Brand i flishög är oftast en värmeprocess som övergått i kolning av flisen. Brand med öppen låga är inte vanligt. När värmen överstiger 150 grader, och brandrisk föreligger krävs enligt räddningstjänsten följande åtgärder.

- En grävmaskin gräver ner högen och sprider ut det område som börjat kola eller "brinna". Man måste sprida ut materialet för att kunna släcka. Att vattenbegjuta en flishög som börjat kola inuti med stora mängder vatten är helt verkningslöst. Vattnet tränger helt enkelt inte ner i flishögen. När materialet spridits ut spolas vatten på flisen tills temperaturen sjunker så att kolningen avstannar. En del släckvatten förångas direkt. Den övervägande delen släckvatten absorberas av flisen.

Mängden släckvatten som inte absorberas och som rinner ner till lakvattendammen via den lokala reningen vid bränsleplanen får anses som försumbar. Krävs det större mängder vatten än en brandbil har med sig är släckningsplanen att ta vatten från lakvattendammen som släckvatten och utnyttja den som branddamm.

Möjligheten att samla upp släckvatten torde praktiskt kunna genomföras genom att lägga en vall med returträflis runt det eventuella område som utsatts för brand. Bolaget vill dock erinra om att brand med öppen låga som kräver stora mängder släckvatten är en hypotetisk fråga. Den varmgång som föregår en eventuell brand

syns tydligt med kraftig ångbildning som följd. Detta sker inte momentant utan syns tydligt, och åtgärder sätts in som inte kräver stora mängder släckvatten.

Mellanlagring av farligt avfall

Kostnad för att lagra flisat impregnerat trä i tält, alternativt under tak med ett tält (Jonsered) med tillhörande L-stöd torde innebära en investering på c:a 3-3,5 miljoner kronor. En bättre metod med mindre damning enligt bolagets förmenande är att täcka impregnerad flis med ett minst två meter tjockt lager av returträflis. Detta blir ett mycket bra väderskydd. Dessvärre delade inte länsstyrelsen denna uppfattning med hänsyn till skrivningen i domen. Bolaget anser det är en brist att inte kunna använda det material som finns till att göra ett fullgott väderskydd. Dessutom är denna metod mycket praktisk då väderskydd kan åstadkommas oavsett placering på området.

Lukt och damning

Damning kan främst ske vid krossning och hantering av bränslen. Beträffande lukt har det inte framkommit något som visar att detta är något problem vid anläggningen. Bolaget har för avsikt att ta emot kreosotimpregnerat trä i form av färdigflisat material i största mån. Bolaget har inga problem med att inte flisa kreosotimpregnerat trä överhuvudtaget under sommaren.

Restprodukter och avfall

Den största mängden avfall utgörs av bottenaska/slagg och flygaska. Flygaskan klassas som farligt avfall och omhändertas av en anläggning som är godkänd för detta. Bottenaskan/slaggen omhändertas av en anläggning som är godkänd för detta.

Kemikalier

Kemikalier används huvudsakligen för att begränsa verksamhetens påverkan på miljön.

Buller

Bullermätningar har genomförts och det finns inga indikationer att buller från verksamheten överskrider några riktlinjer.

Transporter

Transporter till och från Lersätters värmeverk sker på landsväg. Transporterna till anläggningen utgörs av bränsletransporter och från anläggningen av transporter av aska. Någon förväntad förändring av transporterna bedöms inte ske i samband med den tänkta förändringen

Påverkan på omgivningen

Kils Energi AB arbetar kontinuerligt med identifiering av risker enligt det interna ledningssystemet för att förhindra skada på människor eller miljö.

Hushållning med resurser

Konceptet för verksamheten bygger på energiutvinning ur avfall.

Sammanfattning angående tillåtlighet

Fastbränsleanläggningen är utformad och drivs i enlighet med BAT (Best Available Techniques). Keab anser med stöd av detta och de uppgifter som lämnas om verksamhetens påverkan på miljön och människors hälsa, att det inte råder någon tvekan om att den sökta verksamheten är tillåtlig.

Miljökonsekvensbeskrivning

Samrådsförfarandet

Genomfört samråd enligt 6 kap. MB är redovisat i ansökan. Den tänkta ändrade verksamheten har bedömts inte medföra betydande miljöpåverkan.

MKB

Av MKBn framgår sammanfattningsvis att påverkan på omgivningen av verksamheten och den planerade verksamheten är mycket begränsad.

Kontroll

Preciserade kontrollrutiner finns för verksamheten vid Lersätters värmeverk enligt programmet för egenkontroll.

Statusrapport

En statusrapport har getts in i målet. I denna anges bland annat följande. Av vad som framgår i denna rapport finns inget som tyder på att marken inom Kils Energi ABs verksamhetsområde är förorenad, vare sig på grund av nuvarande verksamhet eller på grund av områdets tidigare användning. Vid framtagandet av denna statusrapport har det inte varit möjligt att analysera grundvatten i området. För att kunna verifiera att inte heller grundvattnet inom området är förorenat föreslås att provtagning genomförs så snart det finns tillräckliga nivåer så att grundvatten kan provtas.

INKOMNA YTTRANDEN

Länsstyrelsen i Värmlands län har så som talan slutligen bestämts yrkat följande.

I första hand ska statusrapporten i ansökan kompletteras med analysresultat från provtagning av föroreningar i grundvattnet. En statusrapport ska enligt 1 kap 23 § industriutsläppsförordningen bl.a. redovisa de föroreningar som förekommer i mark och grundvatten inom det område där verksamheten bedrivs samt mark- och grundvattenmätningar som avspeglar förhållandena i området. Några sådana mätningar finns inte och länsstyrelsen anser därför att statusrapporten ska kompletteras med analysresultat från provtagning av grundvattnet i området. I och med att statusrapporten inte är komplett anser länsstyrelsen att ansökan om ändringstillstånd inte heller är komplett.

Om mark- och miljödomstolen anser att dom kan meddelas trots att, som länsstyrelsen ser det, ansökan inte är komplett yrkar länsstyrelsen i andra hand att ändringstillstånd kan medges under förutsättning att länsstyrelsens synpunkter beaktas och att nödvändiga villkor föreskrivs.

1. Bolaget ska undersöka förekomsten av föroreningar i grundvattnet vid anläggningen. Resultatet inklusive analysresultat från provtagning av grundvattnet ska inkomma till tillsynsmyndigheten senast 3 månader efter att denna dom vunnit laga kraft.

Länsstyrelsen anser att statusrapporten inte är komplett och att det därför bör föreskrivas ett villkor om att undersökning av grundvatten ska genomföras.

2. Snarast, dock senast inom två år efter att denna dom vunnit laga kraft, ska krossat/flisat kreosotimpregnerat trä, förvaras nederbördsskyddat i tälthall eller under tak inom en vecka efter krossningen/flisningen (med stöd av 2 kap. 3 § miljöbalken där det bl.a. anges att bästa teknik ska användas vid yrkesmässig verksamhet).

Munkfors Energi AB fick i mark- och miljödomstolens dom daterad den 6 juni 2016 (M 3370-15) krav på sig att lagra krossat/flisade avfallsbränslen nederbördsskyddat i tält eller inomhus. Länsstyrelsen anser att då Munkfors Energi har fått dessa krav är det rimligt att även Kils Energi föreskrivs liknande villkor.

Om lagring utomhus av flisat/krossat kreosotimpregnerat trä inte kommer att ske längre än en vecka kan länsstyrelsen acceptera detta utan krav på nederbördsskydd.

3. Kreosotimpregnerat trä får endast förbrännas i mix med andra bränslen eller avfall. Följande processgränsvärden ska gälla vid förbränning av kreosotimpregnerat trä i mix med andra bränslen eller avfallsbränslen.

	Processgränsvärde, dygns-medelvärde, mg/m ³ ntg 6 % O ₂
Stoft	15
Svaveldioxid	75
Kväveoxider	300
Kolmonoxid	75
Totalt organiskt kol	15

Väteklorid	15
vätefluorid	1,5

Enligt 17 § förordningen om förbränning av avfall ska den inte tillämpas på anläggningar där det avfall som behandlas endast är träavfall, om träavfallet inte är ett sådant avfall som på grund av att det är bygg- eller rivningsavfall eller av någon annan anledning kan antas innehålla organiska halogenerade föreningar eller tungmetaller till följd av behandling med träskyddsmedel eller till följd av ytbehandling.

Då det i Lersätters värmeverk eldas även andra typer av bränslen kan inte, som länsstyrelsen ser det, ovanstående undantag egentligen vara möjligt att åberopa. Dock har länsstyrelsen förstått att flera andra samförbrännare har fått tillämpa undantaget i ovanstående förordning trots att även andra typer av avfall eldas i anläggningen och därmed fått tillstånd att elda kreosotimpregnerat trä med undantag från bestämmelserna i förordningen om förbränning av avfall. Med anledning av att det utvecklats någon typ av praxis som medger undantag från förordningen kan länsstyrelsen godta det under förutsättning att länsstyrelsens förslag på processgränsvärde föreskrivs. Med länsstyrelsens förslag på processgränsvärden blir utsläppskraven i stort sett på samma nivå som om förbränning av kreosotimpregnerat trä skulle omfattas av förordningen.

Vidare anser länsstyrelsen att processgränsvärdena ska föreskrivas eftersom det saknas sådana vid förbränning av kreosotimpregnerat trä i befintligt tillstånd. Länsstyrelsen anser att föreskrivna K_{proc}-värden inte automatiskt kan gälla även vid förbränning av kreosotimpregnerat trä eftersom det inte är ett rent biobränsle. Eftersom *Naturvårdsverkets föreskrifter om förbränning av avfall* inte längre gäller anser länsstyrelsen att processgränsvärden ska föreskrivas enligt *förordningen om förbränning av avfall*.

Enligt miljörapporten för 2016 har endast avfallsbränslen eldats under 2016. Avfallsgränsvärdena för dygn i 81 (stoft), 85 (SO₂), 89 (NO_x), 93 (CO, TOC, HCl, och HF) §§ *förordningen om förbränning av avfall* innehålls under året.

Länsstyrelsens förslag på processgränsvärden motsvarar avfallsgränsvärdena i ovanstående paragrafer som bolaget alltså klarar vid avfallsförbränning och länsstyrelsen anser att utsläppen till luft vid förbränning av kreosotimpregnerat trä inte bör vara högre än vid förbränning av avfall. Länsstyrelsen vidhåller därför förslaget på utsläppsvillkor.

Slutligen anser länsstyrelsen att det är viktigt att tillståndet blir tydligt och med förslaget villkor blir det tydligt och klart vad som gäller för anläggningen vid förbränning av kreosotimpregnerat trä och därmed också enklare att utföra tillsyn.

Miljö- och byggnadsförvaltningen i Kils kommun har vid huvudförhandlingen tillstyrkt ansökan.

BOLAGETS BEMÖTANDE

1. Som bolaget tidigare angett i denna fråga motsätter sig inte bolaget att genomföra grundvattenprov. Detta kan vara värdefullt sett ur ett längre perspektiv för bolaget.
2. Bolaget har som tidigare angetts inte för avsikt att krossa några större mängder kreosotimpregnerat trä, utan ta emot det färdigkrossat, s.k. just in time leverans. Detta innebär att någon lagring utomhus mer än en vecka inte kommer att ske. Länsstyrelsen hänvisar till dom i mål M 3370-15 Munkfors Energi, men glömmer i samma anförande att nämna att mängderna av bränsle klassat som farligt avfall vida överskrider de mängder Kils Energi har att hantera. Enligt dom M 3370-15 har Munkfors Energi tillstånd att förbränna 22 000 ton impregnerat trä och 2500 ton kreosot.

Bolaget anser således att kravet på en byggnad för att lagra kreosotimpregnerad flis inte står i proportion till nyttan och dess ekonomiska konsekvenser.

3. På denna punkt har bolaget svårt att finna stöd för länsstyrelsens synpunkter i gällande lagar och förordningar. Det som bolaget finner som stöd för detta påstående är följande:
- a) §17 Förordning om förbränning av avfall SFS 2017:253.
 - b) Impregnerat trä i kretsloppet, IVL, 2009.
 - c) Förbränningsanläggningar, Vägledning del 2 Avfallsförbränningsreglerna, Naturvårdsverket, 2010.

Länsstyrelsens krav på strängare utsläppsregler har bolaget ingen förståelse för då bolaget inte kan finna stöd för denna tolkning i lagtext. De föreslagna utsläppsgränsvärdena innebär en kraftig skärpning av nu gällande utsläppsgränsvärden. Det anges att dessa krav skall gälla om bolaget eldar kreosotimpregnerat trä som i ovan nämnda förordningar och vägledningar betraktas som ett biobränsle.

Bolaget har i gällande dom utsläppskrav vid eldning av avfall och hur beräkning skall ske vid inblandning av biobränsle, K-proc. Bolaget yrkar således på att dessa krav i gällande dom skall fortsätta gälla. Bolaget yrkar vidare att kreosot skall betraktas som ett biobränsle vid förbränning. Bolaget har i tillståndsansökan angett skälen till varför kreosotimpregnerat trä skall klassas som biobränsle.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har den 12 september 2017 hållit huvudförhandling och syn.

Tillåtlighet

Miljökonsekvensbeskrivning

Mark- och miljödomstolen anser att miljökonsekvensbeskrivningen innehåller de uppgifter som behövs för den prövning som ska göras och att samråd skett på föreskrivet sätt. Miljökonsekvensbeskrivningen ska därför godkännas.

Statusrapport

Länsstyrelsen har ifrågasatt tillåtligheten av den ansökta ändringen utifrån att en komplett statusrapport inte är ingiven i målet.

Alla som bedriver eller avser att bedriva en industriutsläppsverksamhet ska enligt 1 kap. 23 § industriutsläppsförordningen upprätta en statusrapport. Kils Energi AB bedriver sådan verksamhet. En statusrapport är en dokumentation av föroreningsituationen i mark och grundvatten vid tidpunkten för upprättandet av rapporten. En verksamhetsutövare ska, när verksamheten slutligen upphört, som huvudregel återställa det område där verksamheten har bedrivits till det skick det hade enligt statusrapporten. Detta gäller om verksamheten har orsakat betydande förorening i mark eller grundvatten och om återställandeåtgärderna är tekniskt genomförbara. Statusrapporten ska tjäna som underlag för att avgöra om en betydande förorening har uppstått i mark och grundvatten av verksamheten.

Det finns skäl att statusrapporten kompletteras med resultat från kontroll av föroreningsinnehållet i grundvatten inom området, vilket bolaget inte heller motsatt sig. Samråd om kontrollens omfattning och utförande bör ske med tillsynsmyndigheten vilket ska kunna omfatta statusrapportens närmare innehåll och omfattning även i övrigt. Ett slutligt villkor om att kompletterande uppgifter till statusrapporten ska redovisas till tillsynsmyndigheten senast 6 månader från det att denna dom vunnit laga kraft ska således föreskrivas i enlighet med vad som framgår av domslutet.

Utsläpp till luft

Länsstyrelsen har yrkat att utsläppskraven vid förbränning av kreosotimpregnerat trä ska vara de samma som vid förbränning av trä impregnerat med tungmetaller (CCA), samt även ifrågasatt att undantaget från bestämmelserna om avfallsförbränning i förordning (2013:253) om förbränning av avfall (FAF) för kreosotimpregnerat trä i 17 § punkt 6 är tillämpligt.

Enligt 17 § FAF ska den inte tillämpas på anläggningar där det avfall som behandlas endast är träavfall, om träavfallet inte är ett sådant avfall som på grund av att det är bygg- eller rivningsavfall eller av någon annan anledning kan antas innehålla organiska halogenföreningar eller tungmetaller till följd av behandling med träskyddsmedel eller till följd av ytbehandling.

Länsstyrelsen har anfört att undantaget i 17 § FAF inte borde vara möjligt att åberopa i detta fall då det i Lersätters värmeverk även eldas bränslen som inte omfattas av undantaget.

Domstolen konstaterar att dåvarande Miljööverdomstolen tolkat hur undantagen i 17 § FAF (tidigare 4 § i förordning 2002:1060 om avfallsförbränning) ska tillämpas i dom den 18 april 2008 i mål M 10149-06 och i dom den 13 februari 2009 i mål M 5579-07. Miljööverdomstolen uttalade i dessa domar att det inte är rimligt att en övergång mellan reglerna för samförbränning och regler för förbränning av rena bränslen ska följa av tillfälliga byten av bränslen. Den aktuella anläggningen omfattas således av FAF även när det avfall som för tillfället förbränns är flis av rent trä eller kreosotimpregnerat trä.

Bestämmelsen i 17 § FAF reglerar däremot inte vilka utsläppsgränsvärden som ska användas för olika typer av bränslen. I ovan nämnda dom i mål M 5579-07 rörande Västbergslagens Värme AB:s anläggning i Ludvika angav Miljööverdomstolen att kreosotimpregnerat trä inte kan jämföras med rent trä, men att det med hänsyn till undantaget i förordningen inte heller är rimligt att automatiskt använda utsläppsgränsvärdena för avfall. Det resulterade i att Miljööverdomstolen fastställde samma processgränsvärden vid förbränning av kreosotimpregnerat trä som vid förbränning av rent trä utom för parametrarna stoft och kolmonoxid för vilka Miljööverdomstolen sköt upp avgörandet av slutliga villkor under en provotid. Efter provotiden fastställde miljödomstolen vid Nacka tingsrätt i dom den 22 december 2011 att processgränsvärdet som dygnsmedelvärde, för stoft ska vara 15 mg/m^3 vid 6 % O_2 och att det för kolmonoxid (CO) ska vara 75 mg/m^3 vid 6 % O_2 , vilket är på samma nivå som utsläppsgränsvärdena vid förbränning av avfall.

Mark- och miljödomstolen anser det med hänsyn till kreosots miljö- och hälsoskadliga egenskaper vara viktigt att det säkerställs att förbränning av kreosotimpregnerat trä endast sker vid sådana förhållanden att förbränning sker med så låga utsläpp av oförbränt bränsle som möjligt. Det bedöms därför vara motiverat att föreskriva processgränsvärden vid förbränning av kreosotimpregnerat trä på samma nivåer som gäller vid förbränning av trä impregnerat med tungmetaller för parametrarna stoft och CO. Av redovisade uppgifter i målet framgår att verksamheten inte har haft några problem hittills att innehålla begränsningsvärden på denna nivå. Domstolen anser inte att vad bolaget anfört utgör skäl att tillåta högre utsläpp än nödvändigt då kreosotimpregnerat trä (som klassas som farligt avfall) förbränns. För övriga reglerade parametrar kan samma processgränsvärden gälla som enligt befintligt tillstånd gäller för rent trä. Ett slutligt villkor med denna innebörd ska därmed föreskrivas.

Lukt och damning

För att begränsa risken för att störande lukt och damning sprids i omgivningarna i samband med krossning av kreosotimpregnerat trä ska ett villkor föreskrivas att sådan verksamhet inte får ske perioden maj – augusti.

Nederbördsskydd

Domstolen anser att det krav på nederbördsskydd vid lagring av kreosotimpregnerat trä som föreskrivs enligt befintligt villkor 6 är tillräckligt med hänsyn till att lokaliseringen är bra i och med till långa avstånd till närboende och att reningen av dagvatten inom kort kommer att vara väl utbyggd.

Övriga frågor

Domstolens bedömning i övriga frågor framgår av domslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 425)

Överklagande senast den 15 november 2017.

Stefan Mattsson

Gunnar Barrefors

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Stefan Mattsson, ordförande, och tekniska rådet Gunnar Barrefors samt de särskilda ledamöterna Helena Emanuelsson och Lars Wilke.

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL DÄR MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN ÄR FÖRSTA INSTANS

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen och det måste ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn samt datum för domen och målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende mark- och miljödomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i Mark- och miljööverdomstolen inte lagts fram tidigare, ska klaganden förklara anledningen till omständigheten eller beviset inte åberopats i mark- och miljödomstolen. **Skriftliga bevis** som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i Mark- och miljööverdomstolen.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.